

slog je pravilen, beseda lepa slovenska, enaka pšenici pri zernu zbrani. List je tedaj vreden, da ga podpirajo slovenski rodoljubje! Tu imate školniki naj boljšo knjigo za šolsko bukvarnico, da jo dajete otrokom v poduk in razvedrilo. Čudo golemo, ako niso naročene na »Vertec« vse ljudske šole po Slovenskem. Sezite tedaj po listu, rodoljubje in prijatelji mladine, saj velja za vse leto samo 2 gl. 60 kr., a za pol leta 1 gl. 30 kr.

— *Is deržavnega zbora.* V 82. seji je tirolski poslanec dr. Wildauer predlagal, da naj se postava od 25. maja 1868 zastran šolskega nadzorstva tako predela, da bi vse šolske zadeve, posebno pa nadzorstva spadale pod oblast deržavnega zbora in ministerstva, ne pa pod oblast dež. šl. sveta. (Na Tirolskem šolske postave niso še popolnoma izpeljane, ker večina deželnega zbora in deželni odbor noče šol vravnati po novih postavah.) Proti temu predlogu je govoril dr. Graf s Tirolskega povdarjaje, da se taka postava inace ne more skleniti, če se prelomi vstava; da bi to bilo zoper pravdoljubje; stanje v šolah bi pa še bolj zmedlo, kakor se je sedaj. Šolsko vprašanje spada v področje deželnega zbora. Zbornica ni poslušala tega ugovora, ampak je predlog izročila v pretres, ker je tudi minister pl. Stremayr v tem smislu govoril.

V 83. seji 2. dec. se je začel razgovor o deržavnem proračunu. Poročevalec odboru je bil dr. Brestel. Pri tej priliki govorili so proti nasvetom odborovim g. g. Herman, dr. Pražak, Greuter, posebno pa dr. Vošnjak iz narodnega stališča zoper ponemčevanje po šolah. Njegov glas se je odmeval ne le po naših listih, temuč tudi po neprijateljskih. Gotovo znameuje, da je g. poslanec slovenskega ljudstva pravo zadel. Govoril je tudi dr. Vitezić iz Istrije zoper povlaščenje v Istriji in dr. Meznik, Marovan, v 84. seji proti vsiljenemu jerobstvu, — ponemčevanju po šolah in uradih. Slovenci, Čehi, Istrijani in Dalmatinci so se čutili Slovane in tudi minister Stremayr je skušal po svoje dokazovati, da se Slovanom v Avstriji krivica ne godi, proti dr. Viteziću je rekel minister, da nima vpliva na določbo učnega jezika v ljudskih šolah, in da mu izmed ljudstva ne prihajajo pritožbe zoper ponemčevanje in povlaščenje v šolah, marveč zoper to, da se premalo nemški uči. — Proti krepkim ugovorom od strani Poljakov se je sprejela resolucija finančnega odbora, da se namreč tudi gališki dež. šl. svet po postavi od 25. maja vravna, to je: da zgubi pravice samestalnosti, katere je dosihmal imel. S Poljaci so glasovali tudi federalisti desnega središča. Slovani so zopet imeli priliko spoznati, kako se spoštuje §. XIX. d. p.

— *V seji c. k. dež. š. sv. v Ljub.* 12. nov. p. l. se med drugim tudi sklene: da se postava za odpravo šolnine sklenjene v deželnem zboru spelje in da se preuredita §. §. 45. in 46. dež. šl. post. dne 29. aprila, se hoče dež. šl. svet s svojimi nasveti obnrti do kranjskega dež. odbora, in odločiti dva uda, da se v porazumljenji z njim (odborom) naredi osnova postave. — Pritožba soseske v Arziših zoper všolanje sel Loke in Podkrajja v ljudsko šolo v Toplicah pri Zagorji se zaverže. — Na enorazredni ljudski šoli v Rudniku dobi učitelj za 1875. l. 400 gl.; zanaprej pa po 450 gl. — C. k. okrajni šolski svet v Kamniku predlaga povišanje plače za deklisko učiteljico v Kamniku in za učitelja v Zalogu in v Tunjicah. Okrajna šolska sveta sta zoper povišanje, tedaj se ta predlog ne odobri. — Zastran dekl. učiteljice v Kamniku se tudi povdarja, da se plača taisti more povišati le tačas, kedar se bode povišala tudi učitelja. Sicer pa okr. šl. svet v Kamniku prihodnje leto lahko popraša pomnožena krajna sveta v Tunjicah in Zalogu in zopet to reč predloži. — Prošnja upokojenega nor-

malnega učitelja za petletno doklado in povišanje pokojnine, katero je minist. za uk in bogočastje v obravnanje poslalo, odda se kranjskemu deželnemu odboru.

— *Is seje c. k. dež. šolskega sveta* 26. novembra 1874. Administratorju na Šenturski gori gsp. Simonu Robiču, ki je daroval 104 brezcvetnic (Kriptogamen) kaki učilnici, izreka se hvala dež. šolsk. sveta. — Razdelitev šolskih nauk v ur, ki jo predlaga ravnateljstvo realne gimnazije v Kranji, postavljenje učitelja za petje, kakor tudi izvolitev bukev za zemljepisje v 1. razredu jemlje se v vednost; izvanredno pa se tudi dovoljuje, da nekateri zunaj gimnazije smejo se učiti talijansčine. — Po predlogu učiteljstva c. k. realne gimnazije se 2 učencema dovoljuje ponavljati 1. razred. Neki privaten učenec 3. razreda se oprostuje na prošnjo učenja gerščine. — Prof. A. Heinrichova knjiga o stenografičnem poduku predlaga se ministerstvu. — C. k. realna in višja gimnazija v Rudolfovem poroča, ka se je začelo l. 1874/75 podučevati v kaligrafiji, petji, telovaji, talijansčini, francoščini, stenografiji, zemljezanstvu in prosto-risanji, ki so prosti nauki. Jemlje se v vednost, ter se odkazuje ravnateljstvu svota, o kateri se bode pozneje račun dajal, da se napravi telovadna priprava in priredi prostor za telovajo. — Ravnateljstvo c. k. višje realke v Ljubljani poroča o zadevah vravnjanja in obiskovanja prostih učnih tečajev l. 1874/75. Jemlje se v vednost in odloči in odkazuje nagrada. — Ravnateljstvo m. in ž. učiteljišča v Ljubljani poroča o številu v učilnico sprejetih, dalej o razdelitvi naukov in o urnem redu za 1. semester l. 1874/75. Jemlje se v vednost.

Okrajni šolski svet v X. predlaga neko prošnjo za spraznjeno učiteljsko službo. Vrača se s pristavkom, da prosilec z ozirom na §. 48. alineja 2 derž. šolske postave 14. maja 1869 nima učiteljske sposobnosti, in tedaj se ne more umestiti za začasnega učitelja, a ni ničesa zoper to, da bi tam učitelja ne namestoval, in za ta slučaj naj se pa nasvet stavlja zastran nagrade, ki se mu ima dajati. — C. k. deželni šolski svet zaključí nekaj prenardeb zastran postav o obnaši gojencev na učiteljišču. — Več šolskih vodstev prosi za gospodarske knjige; pergovorjaje se predlaga deželni vladi. — Zastran nagrade pomožnih učiteljev za l. 1874/5 nasvetuje se ministerstvu po sporočilu c. k. žensk. učitelj. ravnateljstva. — Zbirka kebrov in metuljev od nadučitelja v Mengišu Janeza Tume se daje c. k. učit. izobraževališču, daritlju se pōtem c. k. okr. šl. sveta v Kamniku izreka zahvala. — Po sporočilu c. k. učit. izobraževališča se jemlje v najem učna soba za godbo za l. 1874/75 in odkazuje se najemščina. — Pritožba soseske na Kerki zoper odloko c. k. okr. šl. sveta v Litiji zastran pričetega tirjanja šolskega denarja se zavrača. Pritožba krajnega šolskega sveta v Hotiču, kar se tiče 69 gl. 35 kr., ki se imajo kot letni donesek k učiteljski plači v Hotiču srenji nakladati k direktnim davkim, se zavrača. — Kranjski deželni odbor praša za mnenje (Gutachten) o nasvetu poslanca Adolfa Obreza, kar se tiče v §. 36. deželne postave šolskim srenjam prepisanih davščin zastran vstanovljenja, zderževanja in obiskovanja ljudskih šol na Kranjskem. — Zaključí se: poprej naj se zasliši mnenje c. k. okrajnih šolskih svetov in ti naj natanjko skažejo te davščine in k vsakemu postavku (Post) naj pridevajo pravno ime (Rechtstitel). — Kranjski deželni odbor poveda, da je privoljenih 1000 gl. iz normalne šolske zaloge pod naslovom: »nagrada za podučevanje v ženskih ročnih delih na ljudskih šolah za l. 1875«. Tedaj ze zaključí, da se to naznanja naj prej c. k. okrajnim šl. svetom in se jim ukazuje, naj skerbe za to, da se ta nauk vpeljuje ali pospešuje po ljudskih šolah, in naj zastran tega in nagrad stavljajo nasvete prihodnje leto. — Iz kranjskega normalnega šolskega zavoda za l. 1874 in iz deržavne pripomoči za l. 1874 pogl. 3. ime 17., §. 11. derž.